

Plzeňský kraj

PLZEŇSKÝ KRAJ

číslo 9 | září 2024 | ročník XXII | www.plzensky-kraj.cz

Jozef Hruškoci: Dracula
vnímám jako chytrého člověka

OBSAH

	Úvodní slovo
03	Podívejte se na svět očima Franze Kafky
	Krajské a senátní volby
04	Dýšina ožila oslavou Dožíněk Plzeňského kraje
	Cyklistika v kraji frčí
05	Do školy s předplatným na vlak i autobus
06	Prioritou v sociální péči je rozvoj terénních služeb
	Špičková léčba, inovace a péče o pacienty v našem kraji
07	Talentedí žáci si užili letní kempy a kurzy
	Kraj začíná podporovat mladé umělecké talenty
08	Rozhovor s Jozefem Hruškocim
	Finále zahájí Rok vdovy
10	Symposium připomíná Jiřího Trnku
	Cisterciácké krajiny propojují Evropu
11	Prima aktivní dovolená aneb Relaxujte zdravě, to avizuje ITEP 2024
12	Hydepark
14	Kateřinskému potoku bobří péče svědčí
	Výdejte se na Špacír Plzeňským krajem

BUDETE KOUKAT

Film Festival Finále Plzeň 20—25/09/2024

PROGRAM A VSTUPENKY
festivalfinale.cz

Hlavní partneři festivalu: EUROSOFWARE, ARICOMA, Městský úřad Plzeň, Vodárna Plzeň, Generální mediální partner: Česká televize, Oficiální dopravce: smucler

Festival finančně podpořili: Filmová Plzeň, MINISTERSTVO KULTURY, PLZEŇSKÝ KRAJ, Hlavní mediální partneři: RENGL, HITRADIO FM PLUS, Oficiální pojistovna: TOTALF.M, PVZP

Den seniorů s Plzeňským krajem

7. 10. 2024
Měšťanská beseda, Plzeň

- * Václav Marek Orchestra
- * Zlaté „televizní a rádiové“ hity
- * Moderuje Aleš Cibulka
- * Předprodej vstupenek od 1. 9. 2024 na www.mestanskabeseda.cz

Plzeňský kraj, Škroupova 1760/18, 301 00 Plzeň
IČO: 70890366

Redakční rada: Markéta Čekanová, Helena Frintová, Eva Mertlová, Patrik Pátek, Inesa Plassová, Jindra Radová, Štěpánka Szabó

Náklad: 265 000 ks
Datum vydání: 16. 09. 2024
Místo vydání: Plzeň
Grafická úprava: NAVA Tisk s.r.o.
E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz
Distribuce výtisků zdarma
Foto na titulní straně: Martina Root

Neoznačené články jsou redakčními materiály.

7. International Road Movie Festival

IRMF International Road Movie Festival

Žij s námi road movie!

16.—19. 10. 2024
Moving Station, Plzeň

www.irmf.cz

Vážení čtenáři, obyvatelé Plzeňského kraje, je tady opět ten zvláštní měsíc září, kdy školákům začal nový školní rok a většinou z nás skončila dovolená. Pomalu také začínáme bilancovat, co se nám dosud povedlo a co lze ještě do konce roku stihnout. Za některými výjimečnými událostmi se s námi můžete na stránkách magazínu ohlídnout.

Září přináší i novou kulturní a společenskou sezonu. Tu v naší nabídce reprezentuje třeba tradiční veletrh cestovního ruchu ITEP. Pozveme vás i na Noc literatury i na Noc vědců, což je báječná akce pro všechny zvědavé a přemýšlivé děti i dospělé, tentokrát s podtitulem Proměna. Nezapomínáme na užitečné informace pro studenty o výhodách předplatného v IDPK a dozvíte se i o zajímavých typech zdravotní péče v našich nemocnicích.

A 20. a 21. září budete v krajských volbách vybírat své zástupce pro vedení správy kraje. Bilancovali jsme proto i my a snažili se odpovědět na otázku, kam se náš kraj posunul během posledního volebního období. Mnohé se podařilo, mnohé je stále před námi. Náš kraj na rozdíl od jiných samospráv předáváme nezadlužený a ve výborné finanční kondici.

Zvažte dobře, kdo jde i vaší cestou a komu dáte hlas.

Přijďte k volbám.

Rudolf Špoták,

společně s Radou Plzeňského kraje

Podívejte se na svět očima Franze Kafky

Až do 28. října máte možnost se ve výstavní síni Masné krámy v Plzni podívat na svět Kafovými očima. Západočeská galerie připravila u příležitosti 100. výročí úmrtí spisovatele Franze Kafky velkou mezinárodní výstavu Očima Franze Kafky: Mezi obrazem a jazykem. Výstaven je pestrý výběr prací autorů, které Kafka buď osobně znal, anebo jejich díla prokazatelně obdivoval. Nechybí ani ukázky filmů, které Kafku zaujaly, podobně jako plakáty a další projevy populární kultury, které na Kafkův zrak dennodenně útočily. Výstava nezapomíná ani na Kafkovu vlastní kreslířskou tvorbu, která je představena nejen v digitální podobě, ale také jednou originální Kafkovou kresbou.

Krajské a senátní volby

Ve dnech 20. a 21. září 2024 se uskuteční volby do zastupitelstev krajů. Současně s nimi budou voliči v senátním obvodu Rokycany a Domažlice rozhodovat i o nových senátorech. V pátek budou volební místnosti otevřeny od 14 do 22 h, v sobotu od 8 do 14 h. Volit může každý občan České republiky, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku 18 let a je přihlášen k trvalému pobytu v obci, která náleží do územního obvodu kraje, v případě krajských voleb, respektive v obci, která náleží do územního obvodu senátního volebního obvodu, v případě voleb do Senátu.

Dýšina ožila oslavou Dožínek Plzeňského kraje

Tradiční oslava sklizně obilí Dožínek Plzeňského kraje oživila v neděli 8. září náves obce Dýšina. Díky zachovalé lidové architektuře tu oslavy úrody získaly správný vesnický ráz, jenž se odrazil na náladě všech účastníků.

Návštěvníci se mohli přidat k dožínkovému průvodu, který vyrazil od místní školy na náves pod vedením Souboru písní a tanců Jiskra za doprovodu živé muziky. Měli jedinečnou příležitost vidět ukázky dožínkové vazby, zdobení koní a vozů i ukázky tradičních řemesel. Po celou dobu mohli ochutnat či zakoupit oceněné regionální potraviny. Krojovaná děvčata nabízela k ochutnání sladké koláče. Ani letos nechybělo tradiční předávání dožínkového věnce místní chasou. Převzal ho hejtman Rudolf Špoták symbolicky v roli hospodáře oděný v tradičním lidovém kroji.

Slavnost byla spojená s vyhlášením vítězů soutěže Regionální potravina Plzeňského kraje 2024.

Cyklistika v kraji frčí

Třetím rokem funguje spolek Cyklistika Plzeňského kraje, jenž se zaměřuje na veřejně prospěšnou činnost směřující k rozvoji a podpoře sportu a sdružuje cyklistické oddíly v Plzeňském kraji za účelem vytipování nadějných mladých cyklistů a jejich následné podpory. V jeho čele stojí předseda Krajského svazu cyklistiky Petr Kubias a bývalý závodník Roman Kreuziger se svou cyklistickou akademií. Nejvýznamnější finanční podporu získává spolek od Plzeňského kraje.

Na základě nominací spolupracujících klubů rozhodla komise o podpoře více než čtyř desítek cyklistických nadějí. Mezi nimi je sedm mistrů republiky a řada vítězů pohárových soutěží v dráhové i silniční cyklistice či v MTB, a to prakticky ve všech věkových kategoriích.

Do školy s předplatným na vlak i autobus

Odkaz na kalkulačtor
jízdného na webu IDPK
www.idpk.cz

Školní rok je opět tu a s ním i záležitosti spojené s dojížděním dětí a studentů do škol. Mnoho rodičů si klade otázku, jestli bude pro jejich peněženku výhodnější každodenní platba jízdného, nebo koupě předplatného. Odpověď mohou najít na stránkách idpk.cz, v záložce Kalkulačtor jízdného. Tady mohou jednoduše zadat zastávky, mezi nimiž bude jejich dítě cestovat nejčastěji, a poté zvolit požadovanou kategorii cestujícího (dítě či student, popř. jinou). V dalším kroku z vyhledaných spojení vyberou to nejčastější, které bude jejich potomek využívat, a následně již volbou různých časových období snadno porovnají, kolik mohou ušetřit. Platí, že na čím delší dobu se předplatné koupí, tím více se oproti jednotlivému jízdnému ušetří.

Výhodou předplatného je i to, že žák či student může v předplacených zónách v předplaceném období cestovat neomezeně nejen během pracovních dnů, ale i o víkendech a svátcích či o prázdninách. Navíc se předplatné může zakoupit od jakéhokoliv dne, který si vybere, a to na dobu od 1 do 365 dnů. Dávno už tedy neplatí to, co rodiče či prarodiče znávali z dob svého dětství, kdy průkazka na vlak nebo takzvaný měsíček na autobus platil jen od prvního do posledního dne v měsíci a vztahoval se jen na školní rok, případně jen na školní spoje.

Cestování s IDPK je rychlé, moderní a pohodlné! Moderní vlaky i autobusy jsou vybaveny klimatizací, pohodlnými sedadly, zásuvkami i USB porty a vybrané linky nabízejí též WIFI připojení. Zkrátka je tu všechno, co si vaše dítě může pro cestu do školy přát.

Při koupi předplatného pro žáky a studenty je nutné doložit potvrzení o nároku na slevu.

- U dětí ve věku 6–15 let se nárok na slevu z jízdného neprokazuje. V Plzni pak děti do 15 let mohou cestovat i zdarma, pokud si zřídí Plzeňskou/Virtuální kartu a nechají si aktivovat bezplatný tarif.
- Cestující ve věku 15–18 let mají nárok na zlevněné předplatné na základě věku, nemusí tedy předkládat potvrzení o studiu. Stačí jim ve vozidle předložit platný osobní identifikační průkaz (OP, pas), žákovský průkaz nebo platný průkaz ISIC. V případě předplatného jízdného bude sleva aktivována na Plzeňskou/Virtuální kartu na základě předložení jednoho z výše zmíněných průkazů. Na zlevněné jednotlivé jízdné mají žáci nárok jak ve vnějších zónách, tak i ve městě Plzeň, kde i v MHD stačí předložit platný identifikační průkaz nebo Plzeňskou/Virtuální kartu se slevovým profilem.
- Studenti ve věku 18–26 let mají nárok na zlevněné předplatné jízdné po předložení potvrzení o studiu (formulář PMDP, platný průkaz ISIC či platný žákovský průkaz). Nárok na zlevněné jízdné ve všech zónách (včetně MHD Plzeň) je možné prokázat platným průkazem ISIC nebo platným žákovským průkazem.

Prioritou v sociální péči je rozvoj terénních služeb

Plzeňský kraj dlouhodobě usiluje o rozvoj a zlepšení dostupnosti sociálních služeb pro své obyvatele. Od 1. ledna 2025 začnou platit změny, které jsou výsledkem pravidelné každoroční aktualizace, která vychází z plánování na úrovni kraje a obcí a zohledňuje potřeby občanů. Hlavní důraz je kladen na rozvoj terénních a ambulantních služeb, které jsou klíčové pro udržení soběstačnosti a zajištění péče v domácím prostředí.

Bylo podáno celkem 67 žádostí o rozšíření kapacit a navýšení úvazků v rámci sociálních služeb. Téměř všechny žádosti byly schváleny. Celkem 31 žádostí přišlo od poskytovatelů služeb, které zahrnují především pečovatelské služby, osobní asistenci a odlehčovací služby. Tyto služby se postupně přesouvají do základní sítě, čímž je zajištěno jejich stabilní financování a další rozvoj.

Plzeňský kraj zároveň posiluje kapacity pobytových služeb. V rámci schválených žádostí bylo do krajské sítě zařazeno celkem 208 nových lůžek, převážně domovů se zvláštním režimem působících v regionu. Tím se výrazně zlepšuje dostupnost služeb, jako jsou denní stacionáře, azylové domy nebo raná péče, a to i pro obyvatele v méně dostupných oblastech kraje.

Rozvoj terénních služeb zůstává jednou z hlavních priorit kraje. Terénní a ambulantní služby umožňují lidem setrvat co nejdéle v jejich vlastním prostředí a poskytují důležitou podporu, zejména seniorům a osobám se zdravotním postižením. Tento přístup odpovídá moderním trendům v oblasti sociální péče, které kladou důraz na individualizovanou pomoc v domácím prostředí.

Špičková léčba, inovace a péče o pacienty v našem kraji

České zdravotnictví je často chváleno pro svou vysokou úroveň. A skvělým příkladem regionální špičkové zdravotní péče je právě i náš kraj. Krajské nemocnice se mohou pyšnit moderními diagnostickými a léčebnými metodami, které jsou dostupné nejen v Plzni, ale i v odlehlejších oblastech kraje, například v Klatovech, Domažlicích či Horažďovicích.

Například Klatovská nemocnice se v poslední době výrazně posunula v léčbě onemocnění sítnice. Díky novým diagnostickým přístrojům nemocnice nabízí biologickou léčbu, která dokáže udržet stabilní zrak u pacientů trpících makulární degenerací nebo diabetickou retinopatií. Nemocnice tak poskytuje péči, kterou by pacienti dříve museli vyhledávat v Plzni či mimo kraj.

Domažlická porodnice zase dokazuje, že i menší zařízení mohou rodičkám nabídnout nadstandardní péči a komfort. Rodičky mají možnost využít rodinný pokoj, kde mohou strávit čas po porodu s partnerem v civilním prostředí. Dále nabízí bezplatně návštěvní službu porodní asistentky přímo doma před i po porodu, bufetové stravování, předporodní kurzy a neformální setkání či poukaz na nákup v lékárně.

Nemocnice Plzeňského kraje ale inovují i v oblasti rehabilitace. V tomto ohledu je zajímavá virtuální realita, která našla uplatnění při fyzioterapii. Tato metoda pacientům umožňuje zábavnější a efektivnější cvičení, přičemž zlepšuje jejich mobilitu a snižuje bolest. Pacienti mohou pomocí speciálních brýlí simulovat každodenní činnosti, jako je vyndávání nádobí z myčky nebo česání ovoce ze stromů, což přirozeně procvičuje klouby a svaly.

Talentovaní žáci si užili letní kempy a kurzy

V Plzeňském kraji se už 14 let realizuje ojedinělý projekt zaměřený na podporu nadaných žáků základních a středních škol. Oslovuje žáky, kteří vynikají v předmětových a uměleckých soutěžích na krajské i vyšší úrovni. Zahrnuje i ty, kteří byli diagnostikováni jako mimořádně nadaní, kteří se do soutěží nepojoují, avšak vynikají v badatelské činnosti.

V rámci projektu proběhly na konci prázdnin Letní odborné kempy a hudební kurzy. Nabídlý opět pestrou škálu aktivit, od

přednášek, praktických cvičení a laboratorních pokusů až po terénní šetření nebo konverzaci s rodilými mluvčími. Nechyběla ani individuální výuka hry na hudební nástroje nebo příprava na jazykové zkoušky. Akce se letos zúčastnilo 129 nadaných žáků.

Projekt se za svou dlouholetou existenci stal vzorem pro další kraje a ukazuje, jak efektivně podporovat a rozvíjet nadané děti a mládež v České republice.

Kraj začíná podporovat mladé umělecké talenty

Obdobnou finanční podporu, jakou v Plzeňském kraji mají mladí sportovci, nově dostanou také naděje umělecké. Rada kraje odsouhlasila nový dotační program Podpora uměleckého vzdělávání mladých umělců a současně představila pilotní projekt Umělecká akademie ZUŠ Plzeňského kraje. Kraj chce takto rozvíjet talent nadaných žáků ZUŠ ve všech čtyřech oborech – hudebním, tanečním, výtvarném i literárně–dramatickém, a to prostřednictvím individuální podpory.

Akademie je určena talentovaným dětem od 10 do 15 let a kraj odhaduje, že může být vybráno až téměř 200 nejlepších žáků. Do akademie budou žáci zařazeni svou základní uměleckou

školou, která může zažádat o finanční podporu prostřednictvím aplikace eDotace. Celkově se předpokládají náklady kolem 6 mil. korun.

Žáci zůstanou ve svých kmenových školách, kde budou mít hodiny navíc. Do budoucna se uvažuje i o účasti externích expertů, díky nimž by se Umělecká akademie posunula zase o kus dál.

Z našeho kraje v historii vzešla celá řada umělců, v jejichž slépejích mohou dnešní talenty kráčet. Jen namátkou jmenujme operní pěvkyni Evu Urbanovou, kytarového virtuóza Lubomíra Brabce, herce Jindřicha Plachtu či Marii Rosůlkovou, spisovatele Zdeňka Šmída nebo kreslíře Bohumila Bimbu Konečného.

Draculu vnímám jako chytrého člověka

autor: **Markéta Čekanová**
foto: **Irena Štěrbová**

Jozef Hruškoci, sólista souboru muzikálu Divadla J. K. Tyla v Plzni, kdysi v jednom rozhovoru řekl: „Zbožňuju Plzeň. Je tu vše, co potřebuju. Domov, divadlo, práce, klid, les, parky, dobré jídlo.“ Jak dlouho trvalo, než si kluk z nejvýchodnějšího cípu Slovenska zvykne na západě Čech?

„Možná dva, tři roky,“ připouští muž, který ve velkolepé novince letošní sezony uhrane publikum jako Dracula.

Vy jste ale do Plzně nepřišel rovnou. Mezitím jste studoval a hrál v Brně. Jak velké rozdíly jsou mezi východem Slovenska, Brnem a Plzní?

Velké. Já jsem z vesničky, která má pět set obyvatel, vyrůstal jsem v sousedním městě, které mělo asi sedm tisíc obyvatel, a nejednou člověk přijde do velkoměsta. Všechno pro mne bylo nové.

Zkuste mi představit ten kout Slovenska, odkud pocházíte.

Jsem východiňár, pochádzam z Dargova, čo je tridsať kilometrov od Košíc, taková malá dedinka. Vyrastal som v Sečovciach a za domom máme les, líuku, pole, prostě je to tam pekné.

To je hezké, jak začnete hned mluvit slovensky, když po vás chci, abyste mi představil rodnou obec. A kdybychom tam měli v plánu jet třeba na dovolenou, co bychom určitě neměli minout? Rodný dům Jozefa Hruškociho, to je jasné, a dál?

Určitě bych se zastavil v Košicích a poblíž je Šírava. Cestou jsou taky Tatry. Je tam spousta míst k vidění.

Vy jste úplně z nejužšího cípu Slovenska. Máte to velmi blízko k ukrajinským hranicím, nedá mi, abych se nezeptala, jak jste prožíval začátek války na Ukrajině, měl jste strach, aby se to nepřelilo k vám domů?

Ano, měl. Denně jsem volal rodičům a kladl jsem jim na srdce, ať mají připravené auto s plnou nádrží a sbalené základní věci. Protože nikdo nevěděl, co se bude dít.

Pojďme k veselejším tématům. Jak jste se učil česky? Bylo to těžké?

Já jsem si myslel, že to těžké není, ale když se podívám zpětně na nahrávky staré patnáct let, tak musím přiznat, že jsem česky opravdu nemluvil. Teď si myslím, že už je to lepší, i když to pořád není tak, jak bych chtěl, ale byla to a je to pořád dřina.

Čím vás čeština nejvíce trápí?

Mám vyjmenovávat úplně všechno? Přízvuk, skloňování, občas i rody mě překvapí, třeba Paříž – na Slovensku je to ten Paříž, česky je to ta Paříž. Gramatika, výslovnost, takže je toho dost.

Jako herec potřebujete mít výslovnost co nejlepší a slovenština mnohé hlásky tvoří v puse jinde. Bral jste nějaké lekce, aby vás někdo přeučil, kam ten jazyk dát, aby hláska byla tak, jak má být, nebo jste se to učil jenom poslechem?

Myslím si, že spíš poslechem. My jsme měli na škole výbornou profesorku, která vedla náš ateliér, Sylva Talpová, a ta byla na výslovnost velký pedant.

Moravská, a zejména brněnská čeština se od té české ovšem do značné míry liší. Když jste potom přišel do Plzně, měl jste pocit, že jste znovu v nějaké jiné cizině, že tady mluvíme jinak?

Ne, já jsem ten pocit neměl, ale všichni ostatní kolem mě ano.

Zkuste mi definovat muzikál. Co to je? Co to je pro vás?

Muzikál je velmi komplexní druh umění. Muzikáloví herci musejí být extrémně dobře vybavení. Musejí ovládat jak herectví, tak zpěv i pohyb.

Čím je pro vás osobně muzikál? Čím vás tak okouzлил? Proč jste mu propadl?

Popravdě jsem mu propadl až úplně tady v Plzni. A okouzлил mě asi právě tou komplexností.

Vzpomenete si, kdy a kde jste viděl vůbec první muzikál?

Byl jsem na konzervatoři a jednou jsme šli s mým profesorem, který byl jen o pár let starší, do kavárny a tam jsme se podívali na počítači na muzikál Zpívání v dešti, originál z roku 1950. A tehdy jsem si řekl, že to je něco úžasného, co tam ti herci předvádějí. Ale nevěřil jsem tomu, že tohle dokážeme i my tady v Čechách nebo na Slovensku. To bylo moje první setkání s muzikálem. I přesto, že jsem studoval už rok herectví a moje pro-

fesorka mě přivedla na konzervatoř proto, abych se připravil na studium muzikálu na JAMU.

Takže vy jste mířil studovat muzikál, aniž byste jakýkoliv muzikál viděl?

Přesně tak. Mne totiž bavilo zpívat. Měl jsem kapelu a chtěl jsem se věnovat zpěvu. Ale moje profesorka mě chtěla posunout ještě dál, do muzikálu, což se jí povedlo.

Jaký nejlepší muzikál jste za svůj život viděl?

Naživo jsem viděl v Londýně muzikál Lion King. Tak to bylo něco úžasného. A vůbec všechny zahraniční muzikály. Umějí je dělat a mají větší výběr herců. Je tam větší trh a tím pádem větší konkurence a vyšší kvalita.

Závěr sezony 2023-24 pro vás byl ve znamení velké role ve velkolepém představení. Hrajete Dracula, jehož premiéra se odehrála v Lochotínském amfiteátru. Jaké to bylo stát na téhle scéně a zpívat Dracula?

Bylo to hezké.

Není to slabé slovo? Já jsem viděla opravdu velkolepé představení hodné Londýna nebo Broadwaye.

Měl jsem strach, ale velmi jsem se na to těšil. Říkal jsem si, že tohle asi už jen tak nezažiju. Doznívalo to ve mně ještě pár dnů.

Hrabě Vlad Dracula je historická postava. Vedle toho je ona krvavá legenda. Představení vlastně tyhle dva příběhy spojuje dohromady. Podle vás, když ho hrajete, když jste ho poznal skrze scénář, jaký Dracula je? Je to jenom to personifikované zlo, nebo je tam ještě něco za tím?

Já bych neřekl, že to je personifikované zlo. Ať jsem hrál jakoukoli postavu, vždycky jsem se snažil mít ji rád nebo najít něco, co mě na ní bude bavit. A Dracula je pro mne člověk, který je na začátku velmi lidský. I přesto, že zabíjí ty pámbíčkáře – on je prostě přesvědčen o své pravdě, prostě vidí svět jinak. Je velmi vzdělaný, chytrý a snaží se i ostatní lidi přesvědčit, že nemůžeme spoléhat na to, že nám ke štěstí nebo nějakému blahobytu pomůže Bůh. Takže vidím ho jako velmi chytrého, sečtělého člověka, pragmatika se svým vlastním názorem.

Které místo z muzikálu Dracula máte nejradší?

Když to začne a pak až do konce.

A které místo vám dalo víc zabrat, když jste tu roli studoval?

Taky všechna od začátku do konce. Protože chci, aby to bylo nádherné. Snažím se, aby každý ten tón stál za to.

Kam vás tahle role herecky a pěvecky posunula? Co jste se o sobě dozvěděl, co jste se naučil?

To myslím, že ještě přijde s tím, jak to budeme hrát.

PODCAST

V Podcastu Plzeňského kraje se ještě dozvíte, jestli je pro muzikálového herce výhodou, když má manželku baletku, nebo proč Jozef Hruškoci nezpívá doma v koupelně.

Finále zahájí Rok vdovy

Festival **Finále Plzeň** nabídne od 20. do 25. září to nejlepší z české filmové, dokumentární, televizní, internetové a studentské tvorby. Návštěvníci se mohou těšit nejen na filmy, ale i na setkání s tvůrci a herci.

O Zlaté ledňáčky se utká devět filmů v kategorii nejlepší hraný nebo animovaný film, devět v soutěži dokumentárních filmů, deset v kategorii seriálová tvorba, čtyři televizní či internetové počiny v oblasti film a minisérie a dvanáct krátkometrážních studentských snímků. Zahajovacím filmem bude dlouho očekávaný debut Veroniky Liškové **Rok vdovy**, v němž exceluje herečka Pavla Beretová. Další filmy pak přinese nesoutěžní část **Finále**.

Festivalová sekce **ZOOM** se letos zaměří na pobaltskou kinematografii a nabídne filmy z Estonska, Lotyšska a Litvy. Další atraktivní částí programu je pak německé kino, které představí výběr úspěšných filmů od našich západních sousedů. Zajímavou novinkou bude sekce **Ženy** a film, kterou festival připravil ve spolupráci s platformou **Girls in Film Prague**.

Kromě filmů připravil festival **Finále** i bohatý doprovodný program. Návštěvníci se budou moci zúčastnit nahrávání podcastu **Studio N live**, zajít na diskuse se zajímavými hosty, vychutnat si skleničku na tradičním Festivalu vína nebo si užít speciální projekci **Vln** režiséra Jiřího Mádlu v prostorách Českého rozhlasu Plzeň, včetně jeho prohlídky.

Symposium připomíná Jiřího Trnku

Odkaz významného plzeňského rodáka připomíná říjnové mezinárodní symposium zaměřené na ilustraci a animovanou tvorbu. Pořádá ho Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara a letošní ročník se ponese v duchu motto **Svoboda je můj domov**. V Galerii Ladislava Sutnara se můžete těšit na výstavu významných ilustrátorů. Další zajímavé výstavy budou k vidění ve Velké synagoze, ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje a na panelech před knihovnou nebo v mázhauzu plzeňské radnice. Kromě výstav bude možné navštívit i veřejná čtení na **Zastávce** či v **Semlerově rezidenci**. Výstavy začínají v průběhu října.

Cisterciácké krajiny propojují Evropu

Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici a jeho Centrum baroka se zapojily do mezinárodního projektu **Cisterscapes**, tedy Cisterciácké klášterní krajiny spojující Evropu. Ten mapuje a propažuje kulturní krajiny bývalých cisterciáckých klášterů a tvoří jej síť sedmnácti partnerů z pěti evropských zemí. Evropská komise jednou za dva roky vybírá místa s mimořádným přínosem k evropské identitě a uděluje jim prestižní označení **Evropské dědictví**. Tohoto označení se letos dočkala klášterní krajina v okolí Plas, na přípravě a dokumentaci se od počátku podílelo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici. V České republice již toto označení získal například metternichovský zámek Kynžvart nebo Zlín jakožto město **Tomáše Bati**. Všechny sedmnáct klášterních krajin propojuje turistická stezka, která se dotýká i mnoha dalších atraktivních památek.

PRIMA AKTIVNÍ DOVOLENÁ aneb RELAXUJTE ZDRAVĚ, to avizuje ITEP 2024

Více na
www.itep-plzen.cz

ITEP

Láká vás aktivní turistika, toužíte po dobrodružství na každém kroku a hledáte inspiraci pro nové zážitky? Přijďte na letošní veletrh ITEP a poznejte krásy Plzeňského kraje i celého Česka na kole, pěšky nebo třeba v roli vodáka. Originální expozice z různých regionů nabídnou všem bohatou škálu tipů na výlety určené nejen sportovním nadšencům, ale také pohodovým výletníkům.

Plzeňský kraj opět připravuje jedinečnou expozici s mnoha novinkami a interaktivními prvky. Mezi více než stovkou dalších expozic určitě stojí za to navštívit např. stánky NP Šumava, středního Slovenska, České Kanady, Lužických a Jizerských hor. Každý veletržní den pak přinese nabitý doprovodný program. Přijďte si zasoutěžit, načerpat inspiraci, aktuální trendy i objevit další zajímavosti a překvapení.

**PŘIJĎTE NA ITEP A ZÍSKEJTE ORIGINÁLNÍ
SPORTOVNÍ BRÝLE ZDARMA!**

CO VÁS LETOS NA ITEPU ČEKÁ?

- Každý návštěvník si bude moci projít soutěžní stezku „Tour de ITEP“ a po úspěšném dosažení cíle získat **originální sportovní brýle ze speciální edice**, navíc se tím zapojit do soutěže o lákavé hlavní ceny.
- Pro všechny milovníky cestování bude připravena **video ochutnávka z premiérových dílů** nového pořadu Stezka Českem, které se aktuálně natáčely v Plzeňském kraji. Komentáře přidají jeho hlavní protagonisté **Martin Úbl** a **Mírek Vladyka**.
- Mezi hlavními hosty veletrhu se objeví také osobnost divácky oblíbené série Toulavá kamera **Iveta Toušlová**, která se podělí o své zážitky nejen z natáčení.
- Poutavé vyprávění přinese horolezkyně **Eva Perglerová**, teprve třetí Češka, která úspěšně zdolala Mount Everest.
- Celá řada dalších **VIP hostů, olympijských sportovců a cestovatelů** svými zajímavými příběhy určitě každého zaujme a otevře všem milovníkům aktivního odpočinku nové obzory a možnosti.
- Na školáky a studenty čeká **edukativní program s tematikou období Karla IV.** Interaktivní formou se seznámí se způsobem života ve středověku, např. jak se lidé myli, co se nosilo za spodní prádlo i jaké byly trendy dobového odívání nebo oblíbené a hazardní hry. Také dostanou možnost ochutnat středověkou kuchyni, vyzkoušet si techniku písma i poznat, co vše obnáší válečná zbroj a zbraně.
- Nebude chybět ani **dětská zóna** pro nejmenší návštěvníky (animátoři, divadlo pro děti, ...).

Zveme všechny milovníky cestování
**vstupné na veletrh
ZDARMA**

Otázka: Kam se posunul Plzeňský kraj za poslední čtyři roky?

Rudolf ŠPOTÁK (PIRÁTI)
hejtman Plzeňského kraje

Uplynulé období bylo významně poznamenáno nejprve covidovou pandemií a poté válkou na Ukrajině. Ukázalo se, jak skvěle u nás v kraji fungují složky IZS a spolupráce s dobrovolníky. Podařilo se vylepšit systém dotačních titulů pro obce na jejich rozvojové projekty. Například titul Program stabilizace a obnovy venkova jsme navýšili ze 100 mil. Kč na 120 mil. Kč, titul na Zachování malých prodejen v malých obcích z 3 mil. Kč na 10 mil. Kč. Nově pro obce bezplatně zajišťujeme službu s porízením či ukládáním dat do Digitálně technické mapy. A velkou výzvou pro nás bylo i spuštění Platebního portálu PK, který umožní občanům jednoduše z pohodlí domova zaplatit poplatky městu či obci bezhotovostně a bezkontaktně. Doslova revoluční proměnou však prošla doprava. Ve veřejné dopravě byla provedena integrace do systému IDPK. Autobusová doprava je zajištěna v celém kraji novými autobusy a reaguje pružně na poptávku měst, obcí i cestujících. Po železnici nám jezdí nové nebo zčásti repasované vlaky. Plzeňský kraj navíc zajišťuje autobusovou městskou dopravu v několika městech kraje a převzal linky komerční dálkové dopravy. Vybudovali jsme západní obchvat, budujeme napojení severního Rokycanska na D5, pokračujeme ve vylepšování cyklostezek a celé cykloinfrastruktury. Podařilo se nám získat budovu městských lázní v Plzni, kterou již rekonstruujeme. Dařilo se nám i v oblasti zahraničních vztahů. S partnerskou oblastí Horní Falc spolupracujeme v oblasti záchranných složek. Společně budujeme systém práce IZS tak, abychom občanům na obou stranách hranice vždy poskytli včas efektivní pomoc. Velmi dobré vztahy máme také s chorvatskou partnerskou oblastí Bjelovarsko-Bilogorskou župou, kde žije početná česká menšina. Novému vedení Plzeňského kraje vzešlému z krajských voleb předáme správu našeho kraje nezadluženou, s připraveným financováním projektů za více než 5 miliard, takže bude mít na co skvěle navázat.

Petr VANKA (ANO 2011)
náměstek hejtmána pro oblast regionálního rozvoje, IT a evropských záležitostí

Plzeňský kraj se snaží pružně reagovat na vývoj situace a změny v běhu života, kdy ne všechno dokážeme ovlivnit. Naší hlavní zásadou bylo spolupracovat se všemi subjekty, které mají vliv na utváření hodnot a ekonomiky naší oblasti. Pracovali jsme na snížení dopadů krizových situací na běžný život občanů. Vyrovnávali jsme výpadky financí do škol, sportu či rozpočtu měst a obcí. Podílíme se významnou měrou na modernizaci obcí a usnadnění života na venkově, ve spolupráci s místními samosprávami, vyřešením základní obslužnosti. Snažíme se o zachování zásobování, fungování pošt, opravy a rekonstrukce škol a školek, místních komunikací, obecního majetku, sportovišť, hasičských zbrojnic. Nově pracujeme na podpoře obecní energetiky, výstavbě obecních bytů. Pro ulehčení administrativy na obcích pomáháme s realizací Digitálně technických map, spustili jsme Platební portál PK, kde mohou občané z pohodlí domova zaplatit poplatky obci, podporujeme začínající a inovativní firmy. Jen se podívejte okolo sebe, v jak skvělém kraji žijeme, máme zde vše, co je potřeba k plnohodnotnému životu. A zbytek už je na každém z nás.

Pavel ČÍŽEK (STAN)
náměstek hejtmána pro oblast dopravy

Plzeňský kraj patří mezi zdárně se rozvíjející kraje. Pokročila revoluce ve veřejné dopravě: máme nejmodernější vlaky a autobusy, a přitom levné jízdné. Zvládla se stavba západního obchvatu Plzně, byly opraveny stovky km silnic. Postavilo se přes 200 km hlavních cyklostezek, např. Doubravka - Chrást. Kraj má plán, jak i přes oteplování zajistit pitnou vodu: revitalizací povodí řek a potoků (je připraveno 20 projektů) a napojením vodovodů na vodu z nýrské přehrady. V kultuře se zrychlila obnova památek a podpora cestovního ruchu. Běží příprava obnovy lázní v Plzni nejen pro velkou galerii, ale i pro děti, mladé, pro tanec, divadlo, muziku, folklor. Byly stabilizovány krajské nemocnice, je připravena jejich energetická modernizace a stavba urgentních příjmů. Ve školství jsou připraveny velké opravy středních škol: učeben, jídelen, internátů. Kraj myslí na venkov a silně podporuje malé obce, vesnice, zemědělce - sedláky, spolky, hasiče, sport. V sociální oblasti připravuje stavbu nových komfortních domovů pro seniory.

Ivo GRÜNER (SOCDEM)
zastupitel Plzeňského kraje

Plzeňský kraj se za poslední čtyři roky proměnil především v počtu obyvatel: žije jich tu už víc než šest set tisíc! Ubylo ale lidí, kteří žijí na venkově, a přibýlo těch, kteří mají svůj domov v aglomeračním okruhu města Plzně. Kraj výborně zvládl změny ve středním školství především v přijímacích řízeních. Dále je zde velmi kvalitní Záchraná služba PK a celá spolupráce v záchranném systému funguje na 100 %. Opravy silnic v kraji probíhají dle harmonogramu a práce SUS PK je stále profesionální. Ale to je z mého pohledu konec plusových bodů!

Kraj koupil někdejší městské lázně v Plzni za 120 milionů, přičemž reálná hodnota tohoto objektu je nanejvýš třicet milionů. A za více než dvě a půl miliardy tu chce vybudovat multifunkční kulturní dům. Myslím si, že veřejné prostředky by měly sloužit především lidem v kraji na projekty hospiců, domovů pro seniory, na terénní sociální práci, pro podporu mladých lidí na venkově, tedy na obchody, školy, školky, sportoviště a místa pro setkávání a kulturu, aby nám na venkově zůstali a venkov aby díky nim žil.

Chceme-li, aby kraj vzkvétal a posouval se, musíme na něj víc myslet jako na celek, nejen na krásné město Plzeň!

Jiří VALENTA (KSČM)
zastupitel Plzeňského kraje

Náš region se posunul v mnoha oblastech a je velice složité zhodnotit, do jaké míry a či je to zásluhou nebo naopak vinou. Neadresně mohu konstatovat, že v kraji přibýlo zásadním způsobem obyvatelstvo a nyní zde žije již přes šest set tisíc lidí, ovšem nároky na jeho správu také obrovským způsobem narostly. Pozitivní posun vidím v reálném zkvalitnění hromadné dopravy, což z počátku volebního období nevypadalo vůbec optimisticky a s namsmlouvanou firmou Arriva byly problémy, nebo ve vzrůstající finanční podpoře zřizovaným školským a sociálním zařízením, byť výše této podpory je stále nedostatečná. Naopak, zůstali jsme stát na místě v minimalizaci provozní ztráty krajských nemocnic, kam každým rokem musí bohužel putovat v rámci dofinancování služeb obecného hospodářského zájmu dalších tři sta milionů korun. Také jako posun, ale směrem vzad, spatřuji nezodpovědný hazard krajských úvah na podporu zbudování chemičky Giga-factory v Líních nebo obrovskou, ale nevyužitou sumu finančních prostředků v tzv. rezervních fondech kraje.

Marie POŠAROVÁ (SPD)
zastupitelka Plzeňského kraje

Je třeba to vyhodnotit z několika úhlů pohledů. Pokud budeme hovořit o bezpečnosti, tak ta se zhoršila. Zhoršení je velmi znatelné od roku 2021. Zvýšil se hlavně počet vražd, znásilnění. Majetková škoda u spáchání trestných činů stoupla ze 400 milionů korun na 700 milionů korun. Vysoký podíl v trestných činech mají cizinci. Zvýšil se počet bezdomovců a závislých lidí na drogách, kteří svým chováním znepříjemňují život převážně v Plzni. Injekční stříkačky a pokálení zdrogovaní lidé jsou vidět dennodenně. Je třeba to změnit a přístup k nim mít daleko tvrdší a nekompromisní! Ekonomicky je na tom Plzeňský kraj lépe, ale je zde velký tlak na zdravotnictví a sociální služby, které jsou nedostatečné. Pod tíhou agenturních pracovníků je lékařské zařízení přetěžováno. Dopravu čeká ještě mnoho výzev, např. dokončení obchvatu směrem z Plzně na Železnou Rudu, opravy v centru měst atd. Do sportu se mnoho investovalo a je to vidět nejen v centru Plzně, ale i v okolí, že vyrostla nová sportoviště. Bohužel se zapomíná na podporu porodnosti, která je problémem i Plzeňského kraje. Pro koho ta sportoviště stavíme? Je třeba, aby stát i kraj začal podporovat porodnost našich občanů!

Jan ŠAŠEK (ODS)
zastupitel Plzeňského kraje

Jsmo skvělý kraj a žijí u nás skvělí lidé. Nechci, aby odcházeli za lepším životem jinde, ale aby tady chtěli žít. Byli jsme úspěšní, investovalo se, všude byl vidět rozvoj. Velmi dobrá lékařská péče, vzdělání a prosperující firmy. To všechno byl Plzeňský kraj. To se bohužel v posledních letech změnilo. Stal se z nás kraj montoven, agenturních pracovníků, lidé se čím dál častěji obávají v místě svého bydliště o bezpečnost, silnice jsou ucpané kamiony. Na jedné straně proto dnes šikovní a chytrí lidé z kraje odchází, na straně druhé do něj proudí další stovky agenturních pracovníků, bez vztahu ke kraji a lidem, kteří zde žijí. Náš kraj nyní vedou lidé, kteří se o něj neumí řádně starat a nevyužívají jeho potenciál. Nepřináší kvalitní projekty a ty už připravené neumí dotahovat. Zaostává lékařská péče, chybí specialisté, nemáme dostatek zubářů. Nerozvíjí se školství a školy dostatečně nespolečupracují s firmami, aby svým studentům pomohly při zajištění jejich budoucnosti. Tam se náš kraj, ve velkých uvozovkách, za poslední téměř tři roky, kdy byla odejita paní hejtmanka Ilona Mauritzová, posunul. Bohužel.

Kateřinskému potoku bobří péče svědčí

Nadační fond Eden
Tvóřme ostrovy Biodiverzity

Bobr evropský, kdysi v naší krajině vyhubený, dnes hraje významnou roli zejména díky svým schopnostem zadržovat vodu v krajině a vytvářet mokřady. Jedním z míst, kde lze jeho činnost vidět v plné síle, je Evropsky významná lokalita Kateřinský potok nedaleko Přimdy.

Bobr je často vnímán jako problémový druh, zejména kvůli škodám, které způsobuje na zemědělských plodinách nebo vodohospodářských stavbách. Nicméně jeho činnost je v krajině nezastupitelná. Díky jeho instinktivnímu budování hrází a přehrazení potoků dochází k přirozenému zadržování vody v krajině, což podporuje vznik mokřadů a obnovu přirozených vodních toků.

Kateřinský potok je dnes díky přirozené činnosti bobra domovem mnoha vzácných druhů rostlin a živočichů, včetně ledňáčka říčního, jeřába popelavého či skorce vodního. Na rozloze 13 hektarů vytvořil bobr prostředí plné hrází, tůní a podmáčených terénů, čímž obnovil údolní nivu, která byla dříve obhospodářována jako zemědělská půda. Nadační fond EDEN, který se stará o ochranu této oblasti, spolu s organizací DE-SOP dokázal vytvořit model, kdy je krajina ponechána přírodním

procesům a člověk zde slouží pouze jako ochránce a pozorovatel. Projekt Zdravá krajina si klade za cíl obnovit přirozené funkce krajiny.

Evropsky významná lokalita Kateřinský potok se stala jedním z příkladů dobré praxe, kdy přírodní procesy vedly k obnově mokřadu a zvýšení biodiverzity. Nadační fond EDEN a projekt Zdravá krajina mají společný cíl – vytvářet a chránit lokality, které fungují jako ostrovy biodiverzity uprostřed intenzivně obhospodářované krajiny. V případě Kateřinského potoka se to podařilo díky výkupům pozemků, které byly následně ponechány přirozenému vývoji.

Lokalita Kateřinského potoka je otevřena návštěvníkům, kteří tu najdou naučné stezky a vyhlídky, z nichž mohou sledovat život bobra i dalších vzácných druhů, které se zde usídlily.

Vydejte se na Špacír Plzeňským krajem

Plzeňský kraj se snaží nalákat do kraje návštěvníky prostřednictvím nové série videí „Špacír Plzeňským krajem“. Ta slouží i jako tipy na výlety pro obyvatele kraje. Vídeia vznikla díky dlouhodobé spolupráci mezi Plzeňským krajem a občanským sdružením ENVIC a zvou do pěti lokalit: na český západ, Nepomucko, do Českého lesa, na Plasko a Sušicko. Cílem je zachytit nejpoutavější a nejzajímavější místa a vyzdvihnout jejich význam nejen pro cestovní ruch, ale i pro gastronomii a lokální farmáře. Spoluautorem a průvodcem po krásách Plzeňského kraje je Tomáš Popp, podporovatel regionálních farmářů a fajnového jídla. Propojovacím prvkem seriálu je idea, že Plzeňským krajem se dá cestovat pěšky, na kole, autem, lodí či veřejnou dopravou – a vše je takřka na dosah ruky.

Plzeň

18 | 9 | 24

17–22 hodin

NOC LITERATURY

svkpk.cz/nl24

Statutární město Plzeň

obřadní síň plzeňské radnice
(náměstí Republiky 1)

Adam Mišík

Zádrhely

Gian Marco Griffi | Itálie

Biskupství plzeňské

katedrála sv. Bartoloměje
(náměstí Republiky)

Pavel Šimčík

Den byl pro mě krátkej

Olga Fečová |
Romská literatura

Knihovna města Plzně

studovna v 2. patře
(Bedřicha Smetany 13)

Zuzana Páleníková

Táta izba sa nedá zjest

Nicol Hochholcerová |
Slovensko

Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje

kotelna v suterénu
(Smetanovy sady 2)

Petr Lněnička

Internát

Serhij Žadan | Ukrajina

**Poznejte velká jména
současné evropské literatury
v podání českých hereckých hvězd!**

Plzeňská Noc literatury vás provede
po šesti zajímavých lokalitách našeho města,
na kterých se každou půlhodinu můžete těšit
na čtení z knih evropských spisovatelů.

Místa a knihy navíc můžete objevovat
v libovolném pořadí.

Židovská obec Plzeň

Stará synagoga
(Smetanovy sady 5)

Lucie Štěpánková

Lucie v lese s Čímisi

Peter Handke | Rakousko

Západočeské muzeum v Plzni

knihovna v 1. patře
(Kopeckého sady 2)

Jitka Smutná

Romance z druhého břehu

Grigorij Kanovič | Litva

Organizují:

Spolupořadatel:

Ve spolupráci:

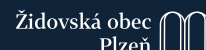
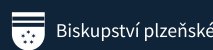
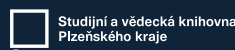
LABYRINT

Hlavní mediální partner:

Český rozhlas

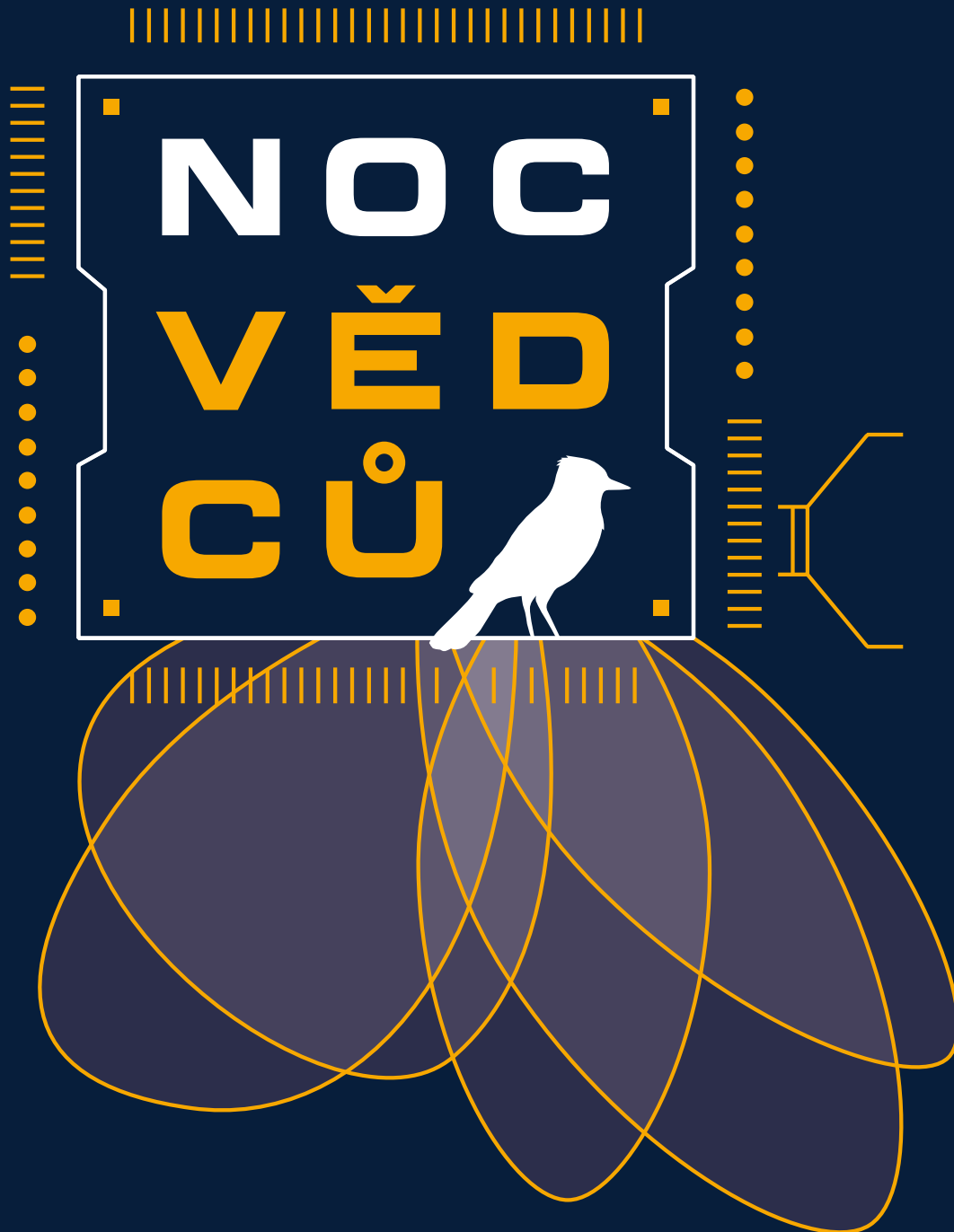
Partneři:

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

Pro děti i dospělé
vstup zdarma

KAMPUS ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY / PLZEŇ BORY
PÁTEK / 27. 9. 2024 / od 17:00 do 22:00

Pojďme společně proměnit jednu noc v roce na jedinečnou oslavu vědy!
experimenty / vědecké show / laboratoře / videomapping

www.nocvedcu.cz

Formujeme Plzeň
již od roku 1948